Marokko Enduro - Atlas

Al heel vaak van gehoord, maar nog nooit de stoute schoenen aangetrokken om naar dit redelijk onbekende land af te reizen. Marokko ligt in Afrika, maar is dan ook het meest noordelijkst en wellicht nog het meest “Westers”. Dat laatste bleek achteraf minder het geval, vergeleken met mijn vorige reis naar centraal Afrika, is Marokko echt wel Afrika!

Met Hugo samen wilden ik een leuke MTB reis in Marokko plannen, het aanbod aan reizen is enorm, maar er zijn maar enkele goede. Nu hoorden we via Edwin dat er een reisorganisatie op La Palma zit waar zij goede ervaring mee hadden. Die bieden ook een Marokko reis aan. Zo geschiedde. Nico en Edwin hadden ook zin in een Marokko avontuur via Sigi (www.magic-bike-lapalma.com).

Aankomst in Marokko, 29 april 2017

’s Ochtends om 4.00u van huis uit vertrokken om vervolgens Nico en Edwin op te halen en door te rijden naar Hugo. Met de bus van Hugo inclusief fietsen reden we verder naar Weeze vanwaar we om 7.00u zouden vliegen naar Marrakech. Het inchecken van de fietsen en bagage ging gelukkig vlot. Al waren de fietsdozen van Hugo en Nico een beetje oversized…

Om 10.00u lokale tijd landen we in Marrakech. Van bovenaf ziet de stad er al echt Afrikaans uit: geen hoogbouw en alleen maar zandkleurige huizen met een enkele toren van een moskee. Het vliegveld ligt zowat in de stad, vanuit de terminal is het maar een paar kilometer naar het centrum. Het is een stralende warme dag als we uit het toestel stappen en richting de imposante nieuwe terminal lopen. Al gauw komen we in een chaos: we blijken een papiertje te moeten invullen met allerlei vragen over je persoonsgegevens en waarom en waar je in Marokko verblijft. Het adres van het eerste hotel weten we niet, dus we vullen maar het eerste hotel in dat we vinden via Google. (want je moest wat invullen anders kwam je niet langs de douane beambte…) Slim als we waren vulden we wel allen hetzelfde in… Daarna meteen weer aansluiten in de volgende wachtrij, het stempel in je paspoort werd gecontroleerd door de volgende beambte. Inmiddels al 1,5 uur later, op naar de kofferband waar inmiddels onze koffers rondjes draaiden. Onze fietsdozen zagen we ook al in een hoekje staan. So far so good! Nu met alle zooi weer in de rij op naar de uitgang. Hier moest alles weer door een scanner, maar helaas; onze fietsdozen waren te groot. Deze moesten we openmaken en werden handmatig gecontroleerd, alsmede onze rugzakken. Gelukkig mochten we na een half uurtje eindelijk naar buiten. Een geweldig ontvangst door wel honderd ongeduldige taxichauffeurs met bordjes. Zoveel dat ik niet kon zien wie we moesten hebben. Al snel zwaaide er iemand die ons met de dozen zag slepen. Dat moest onze man wel zijn. Met wat snelle handige manoeuvres en hulp van anderen kregen we onze dozen naar de overkant van de straat. Onze man genaamd “Jamal" zou onze reisleider van deze reis worden. Jamal runt een MTB bureau in Marokko. Naar de vraag hoe hij 4 fietsdozen gaat vervoeren antwoord hij: “We will find a solution”. Precies zoals het hoort in Afrika. We lopen naar zijn Jeep met een grote imperial. Daar gaan 4 dozen gemakkelijk naast elkaar op. Nu de tassen nog erbij proppen en onszelf. We kijken onze ogen uit als we de stad inrijden: overal bedrijvigheid langs de kant van de weg: van meubelmakers, tot laswerkzaamheden, van ezels met karren tot afgetrapte oude auto’s. Alles kom je hier tegen. Er zijn nauwelijks stoplichten of strepen op de weg. Dat lijkt lastig, maar toch gaat het allemaal vrij vlot. Na een kwartiertje komen we aan bij het huis van Jamal. Hier mogen we de fietsdozen in zijn garage stallen. De fietsen zetten we in elkaar. Deze worden morgen door Jamal naar het hotel gebracht.

Jamal nodigt ons uit in zijn huis voor ons eerste kopje echte Marokkaanse thee. Schoenen moeten uit bij het betreden van de gastenkamer. Een rijkelijk versierd Arabisch tafereeltje, niet in woorden

te beschrijven. Gelukkig nog wat lekkere broodjes erbij, want inmiddels rammelen we van de honger. Nog even kennis maken met de rest van de familie en door naar ons hotel in downtown Marrakech. Het is nog een minuut of 10 lopen naar ons hotel vanuit de auto. Door steegjes met heel erg veel bedrijvigheid. Dan lopen we een heel smal steegje in, een hoekje om, en nog een keer, en dan staan we voor een deur. Is dit een hotel? De deur gaat open en we staan in een prachtig mooie binnenplaats met rondom prachtige 2 persoons kamers. Op het dak een dakterras en als het echt warm is beneden ook nog een zitje. Helemaal perfect dit! Onze Duitse reisorganisator Sigi is al aanwezig. We maken kennis met hem met wederom een Marokkaans welkomst theetje. Sigi heeft nog geen bike, die is kwijtgeraakt op het vliegveld. Hij heeft al alles afgebeld, zonder resultaat. Dan gaan we met hem een rondje wandelen door Marrakech. Door de smalle steegjes waar continu brommertjes doorheen zoeven en waar je het ene moment een heerlijke kruidengeur ruikt en dan weer smerige uitlaatgassen, of vers leder, of een barbecue. Het gaat allemaal door elkaar. De steegjes zijn vergeven van de shops, vaak niet meer dan een paar vierkante meter volgestouwd met verkoopwaar. De een verkoopt sandalen, de ander koelkasten, daarnaast weer iemand met sieraden, kruiden, thee, broodjes... je kunt het zo gek niet bedenken, het is er allemaal. Stoppen bij een zaakje betekend dat je meteen wordt aangesproken een bod te doen op waar je naar kijkt. Snel doorlopen dus. Op het grote marktplein aangekomen genaamd "Djeema El Fna", zien we heuse slangenbezweerders die hun cobra met hun fluit betoveren, het bestaat dus echt! Ook niet hier stilstaan of foto's maken, want dat betekent betalen! Om de haverklap worden we aangesproken door verkopers met horloges of iphones (for good price!). We lopen door met uitzicht op de minaret van de Koutoubia Moskee. Daar staan een aantal "nep" koetsen waar je vers geperste sappen kunt krijgen. Een groot glas sinaasappelsap voor 40 cent. Dat smaakt goed in deze hitte en hectiek! We lopen weer een aantal stegen in. De slager is net bezig zijn vers geslachte beesten uit te stallen...brrrr niet echt een fijn gezicht. Even verderop een geur en keus aan verse muntthee. Daarnaast weer een keuze aan vele verschillende soorten dadels en olijven in alle kleuren. Olijfolie in alle smaken ontbreekt ook niet. Na al deze indrukken keren we terug naar ons hotel. De lucht betrekt, het begint zelfs te onweren. Dikke druppels vallen, ook op het binnenplaatsje van ons hotel. Tegen acht uur gaan we de stad weer in, op zoek naar een restaurant. Sigi weet wel iets. Hij loopt ergens een deur door, trappetje op en we staan in een vrij groot, meerdere verdiepingen tellend restaurant met ook weer een binnenplaats. Dat hebben vrij veel huizen hier, dat heet een Kashba. Dat dient vooral tegen de hitte. Zo kan de warmte omhoog stijgen en houd men het binnen koel. Buiten regent het inmiddels behoorlijk. Het dakterras van het restaurant is dus helaas geen optie. We gaan maar meteen voor de traditionele Marokkaanse kost: de tagine. Dat is een soort stoofpot. Voor de veiligheid kiezen we voor de Tagine Legume. De vegetarische versie... Het was heerlijk gekruide groente met couscous. Iets wat we deze week nog vaak zouden eten :-)

Tegen 22.00u gaan we terug naar ons hotel. De stad is inmiddels veranderd in een waterballet, de riolering (als die er al is) kan het water niet aan. Overal gigantische plassen, terwijl het verkeer gewoon doorgaat. En ik loop daar op mijn sandalen...heerlijk.

Dag 1, verkenningsrondje Oukaimeden

Om 9.00u staat Jamal in het hotel om ons op te pikken. Sigi heeft een leenfiets die Jamal voor hem geregeld heeft in Marrakech. Niet het materiaal dat hij gewend is, maar beter dan niks... Vandaag rijden we met de Jeep naar het Atlas gebergte. Onze eerste kennismaking met de bergen. De auto staat op een parkeerplaats met permanente bewaking. Blijkbaar moet je daar wel je autosleutel afgeven, zodat ze je auto kunnen verplaatsen als het te vol wordt. Kan allemaal daar... Onze fietsen staan al op het dak. Bij het uitrijden van de stad zie je de rijkdom. Superdeluxe vakantie resorts, waterparken, dancings en gloednieuwe nieuwbouwwijken die niet zouden mistaan in de Efteling naast het Fata Morgana. Het verkeer buiten de stad valt mee, het wordt steed rustiger. Ook is her en der te zien dat het hier vannacht flink tekeer is gegaan. Modderstromen en stenen die over de weg gespoeld zijn. Vandaag is er een wielertour, precies de route die wij ook omhoog moeten. Bij een mooi uitzichtpunt stoppen we even. Echter net een punt waar ook souvenir verkopers zitten. Ook staan er kamelen voor de toeristen. We willen alleen wat foto's van de omgeving, geen souvenirs. Toch lukt het hun om wat zooi aan ons te verkopen. Snel weer wegwezen hier! De weg blijft omhoog gaan. De deelnemers aan de tourtocht professioneler...of toch niet? We komen zelfs iemand tegen op een vouwfiets! (vast een

Nederlander!). Na een uurtje of 3 komen we aan op onze bestemming, tevens einde van de weg. Een heus ski-resort genaamd "Oukaimeden". In een soort jeugdherberg zonder personeel hebben we een slaapzaal. Onze kok Hassan en zijn metgezel (naam onbekend) zijn al aangekomen in hun gare Mercedes stationwagon. Ze hebben alles mee, een complete keuken, gasfles, kookstel etc. etc. Hiermee bereiden ze elke middag een waar feestmaal voor ons. Even omkleden voor de eerste mountainbiketocht van de week!

We ontmoeten onze gids voor deze week Rachid. Rachid spreekt helaas maar enkele woorden Engels waaronder "Thank you". De kok overigens kent ook maar enkele woorden, alleen "How are you?". We leren wel al gauw dat "Jalla" zoiets betekent als "laten we gaan". Dat doen we dan ook. We zitten hier op 2500hm en dat voel je al direct. De jeeptrail stijgt en daalt licht, we zijn meteen buiten adem. De bergen om ons heen zijn voorzien van een dunne donzige laag verse sneeuw. Volgens Sigi zeer uitzonderlijk in deze tijd van het jaar. Deze sneeuw is gisteravond vers gevallen. Er is even verwarring over de te volgen route, of deze te rijden is of niet. Dan draaien we bij een paar huisjes opeens een trail in. De bewoners van een huisje staan enthousiast te zwaaien, waaronder enkele kinderen. Al ongelooflijk dat hier gewoon mensen wonen in deze uithoek. Al

gauw blijkt het pad zeer onrijdbaar. We gaan direct tegen de berg omhoog. Zo'n 500hm klauteren we met de fiets om de nek omhoog. De wolken beginnen achter ons samen te trekken en komen tegen de berg. Al gauw staan we in de natte sneeuw. Op het hoogste punt, op zo'n 3000m zitten we net boven de wolken. Een prachtig gezicht, maar erg koud! Snel een reepje eten en weer naar onder via onze eerste Enduro trail. Wat een geweldige afdaling, alleen maar haarspeldbochten, veel losse stenen, helaas wel wat sneeuw en modder. Samen met Hugo rij ik genietend naar beneden. Voor Edwin is het minder genieten, het is veel te technisch. Na een half uurtje staan we weer bij de huisjes waar we aan de klim begonnen daarstraks. Weer gauw terug over de jeeptrail, nu echter met een zicht van minder dan 30m. Het miezert, de temperatuur is ontzettend gedaald. Gelukkig zijn we al snel weer terug bij ons onderkomen. De bikes worden voor ons schoongespoten. Binnen zitten we verkleumd met een warm kopje mierzoete thee. Er wordt 's avonds weer goed voor ons gekookt. Sigi is nog steeds zijn bike kwijt. Zelfs Jamal kan in het Arabisch niks voor hem uitrichten...zijn bike blijft spoorloos.

Dag 2 - Oukaimeden - Imlil

Onze eerste echte bike dag. We rijden een stukje door het verlaten ski-dorp met uitzicht op het oude dorp dat bestaat uit huisjes gebouwd met stenen van de omliggende bergen. Sommige huisjes zien er zelfs nog bewoond uit. Een Arabisch plaatsnaambord wijst ons de weg haha. We rijden een vallei in, waar het offroad begint. De track stijgt naar een pas waar deze uiteindelijk een 30cm brede single trail wordt. Op de pas staat een Frans stel met een gids en hun ezel met de bagage. Wij beginnen hier aan onze afdaling. Protectoren aan en genieten maar! Zeer veel technische passages over los gesteente en dan weer scherpe rotsen. Niet alles is even goed te fietsen, dus af en toe even de bike tillen. Op een oninteressant stukje met wat los grid ben ik te gretig en verliest mijn voorwiel grip... crash! Gelukkig niemand iets gezien en geen schade ;-) We kijken uit over een dal, in de verte zien we een weg en de volgende pas waar we heen moeten. Na vele ooh's, aahs en foto's komen we in het dorpje Tizi N'Tacheddirt. Rechts wordt een huis gebouwd. Iedereen helpt mee, zelfs de kinderen. Ieder kind krijgt een steen op de rug en moet naar boven lopen.

Verderop gaan we door een watertje. Een kudde geiten verspert de weg. Een paar kinderen, wat vrouwen met koeien, alles loopt op deze weg. De weg stijgt weer flink. Een vrachtauto met bouwmaterialen komt ons tegemoet. Verderop een hutje met een berg gasflessen. Niet echt een logische plek, maar goed. De weg gaat over in asfalt en komt uit op een pas. Hier is onze middagpauze. Onze kok Hassan staat al druk te kokkerellen. Een tweetal dames op mountainbikes komt aan via de andere kant. Het blijken warempel Nederlanders te zijn. Ze blijken gewoon een dagje aan het biken te zijn, verder hadden ze geen MTB ervaring. Ook zij hebben via Jamal

geboekt en ook voor hun wordt een maaltijd bereid. Na een heerlijke Tagine dalen we af via alweer een mooie haarspeldbochten trail met veel los gesteente. Zo'n 500hm lager worden we opgepikt door Jamal die ons terugbrengt naar de pas. Daar steken we de weg over voor de afdaling naar de andere kant. Door een bos met her en der losse scherpen stenen dalen we af. Iets te enthousiast gooi ik mijn fiets van links naar rechts. Pfffffffttt daar gaat mijn nieuw achterband. De witte tubeless prut spuit eruit. De buitenband helemaal gescheurd. Gelukkig heb ik een nieuwe buitenband in mijn rugzak mee. Met binnenband verder dan maar. De downhill gaat verder door een soort oude rivierbedding door het dorp Tamatert, allemaal heerlijk stuntwerk! Op een stukje snel asfalt naar beneden knalt plots mijn achterband opnieuw...damn nu een snakebite. Blijkbaar had ik mijn band niet hard genoeg opgepompt. Nog een paar trails en een steil stukje omhoog. We komen aan in Imlil. Het bergbeklimmersdorp voor de Toubkal. De hoogste berg van noord Afrika. De Toubkal is mooi zichtbaar vanaf het dakterras van onze B&B. Het is 2 dagen lopen vanaf hier naar de top van de Toubkal. Dat is dan ook wat de meeste toeristen hier komen doen. Schijnt overigens wel een echte klim te zijn. Onze reisleider Jamal die in Imlil woont heeft zelf nog nooit de Toubkal beklommen. Onze MTB gids Rachid echter wel, met bike zelfs op de top gestaan. Om 20.00u pas eten, dus we kunnen nog even het dorp gaan verkennen. Even wat souvenirs scoren. Nico weet een Marokkaans thee set te scoren na intensief afdingen. Ikzelf scoor een paar vulkanische stenen. Ook hier weer heel veel leuke winkeltjes en zelfs een aantal MTB en bergbeklimmers shops. In een soort cafe met tuin drinken we een kopje thee. Om 20.00u eten en nog even uitbuiken op het dakterras met uitzicht op de Toubkal.

Dag 3 Imlil - Tizi Oussem, voettocht

Een intensief programma vandaag. We gaan eerst 15km wandelen naar 3000m hoogte. De fietsen gaan op ezeltjes. 2 ezels met fietsen en eentje met de voorwielen. Sigi gaat vandaag niet mee, want zijn bike is gevonden, hij kan deze afhalen in Marrakech. Meteen al vanuit Imlil gaan we een paadje in. Door een bos met traptreden uitgehakt in de rotsen en een bulderende riviertje naast ons. Na een uurtje komen we aan in het laatste dorp voor de klim naar de Toubkal, Aroumd. Hier lopen we door de rivierbedding en steken we het water over. Hugo voelt zich niet zo lekker en pauzeert even. De ezels lopen onvermoeid over de smalle trail die zich tegen de berg op slingert door. Even later hoor ik van de gids dat Hugo terug gaat, omdat hij zich erg ziek voelt. De ezels zijn al doorgelopen, maar de fiets van Hugo moet dus ook nog terug. Er wordt geroepen naar de voorste dat ze moeten stoppen. We lopen er heen om Hugo’s wiel en fiets aan te wijzen. De ezel met de wielen wordt afgeladen. Het matje dat de wielen scheidt wordt met een ruk omgeslagen, en het wiel dat er bovenop lag gaat met een boog door de lucht, vliegt 10 meter omlaag stuitert, en vliegt nog eens 10 meter de lucht in waarna het met een boog verdwijnt achter een rots 100hm

lager… Edwin en ik kijken elkaar aan, dat wiel is echt total-loss! Nu de vraag wie z'n wiel het was… We verzamelen alle wielen en komen tot onze conclusie dat het die van Nico moet zijn… Nico loopt rustig verder omhoog, opeens hoort hij iets! Wat komt daar aangevlogen? Zijn wiel land een metertje of 10 voor hem. Onbeschadigd! Even later komt Nico aangelopen met zijn wiel, wat een geluk dat die nog heel is. Een van de ezel-begeleiders loopt met Hugo's fiets terug naar beneden waar Hugo vervolgens opgepikt wordt door Jamal. De rest van de dag voor Hugo een avontuurlijk autoritje en veel slapen. Uiteindelijk een goede keuze, want Hugo is beroerd en heeft zelfs koorts. Voor ons (Edwin, Nico en ik) begint de klim feitelijk nu pas. Het paadje slingert tegen de berg, af en toe is het pad zelfs moeilijk zichtbaar. Hoog boven ons lopen de ezels onvermoeibaar verder. Tijdens de wandeling hebben we een prachtig uitzicht op de Toubkal en de bergen om ons heen. Als we aankomen op de pas, hebben de jongens met de ezels zeker een uur voorsprong op ons. We krijgen een lunchpakket dat we rustig oppeuzelen op de pas. Rachid is een deel van zijn voorwiel-snelspanner kwijt. Dat moet hier ergens tussen de stenen liggen. Met z'n allen speuren we de bodem af, maar helaas. De schroef is nergens meer te vinden. Met de schroef van de zadelspanner wordt het voorwiel vastgezet. De afdaling die volgt is er eentje met heel veel los fijn gesteente en vele haarspeldbochten. Alweer erg genieten! Bij een riviertje houden we nog eens pauze om de resten uit ons lunchpakket op te eten. Dan gaat het pad niet meer veel omlaag maar blijven we op hoogte. Bij een prachtig punt staat opeens een primitief hutje waar je thee kunt drinken, dan doen we uiteraard. Voor 10ct per kopje! Wat een uitzicht! Dan volgt een supervette flow-trail met af en toe technische passages die eindigt op een jeep trail. Nog een stukje fietsen voor we aankomen in Tizi Oussem waar we overnachten in het primitiefste onderkomen van deze reis. Het is een soort B&B, maar het bed is een matje op de grond. De toiletten (zonder water) en de douches zijn al in geen 30 jaar van onderhoud voorzien… Gelukkig is onze kok met eigen keuken er ook. Helaas komen we op het dakterras alweer nederlanders tegen (een gezin met 2 kinderen die een rondreis Marokko doen). Vanaf het dakterras bekijken we de dagelijkse bezigheden van de bewoners in het dorp. Er lopen vrouwen langs met grote zakken vers gras op hun rug. Bij de ezels van onze B&B wordt zo'n zak verkocht. De andere vrouwen lopen door. In het dal zijn een aantal mannen bezig een terras te maken voor hun tuintje. In het groene dal zijn al meerdere tuintjes om groentes te verbouwen. Hugo heeft lang geslapen en voelt zich gelukkig alweer iets beter. Na het eten lopen we nog even de weg af waar een aantal kinderen aan het voetballen zijn met een kapotte bal. Mensen komen naar huis via de bergpaadjes met hun geiten

of koe. Na een primitieve nacht klinkt om 5.00u ’s ochtends weer het ochtendgebed door speakers van de moskee. Inmiddels zijn we hier min of meer aan gewend, maar het blijft een aparte ervaring.

Dag 4 Tizi Oussem - Couleurs Berberes

Hugo is gelukkig duidelijk weer de oude! Vandaag min of meer alleen afdalen. Eerst nog even een stukje omhoog door het dorp, daarna afdalen naar de rivier. Links van ons een waterval, waarvan het water gewoon over de weg stroomt. We rijden er doorheen en steken de rivier via de bedding over. Aan de andere kant volgt een paadje dat eindigt bij een rotswand. Hier zijn ze bezig het pad verder aan te leggen. Voor ons betekent het moeilijk afdalen over een soort van steenlawine om weer aan de andere kant van de rivier te komen waar ons paadje verder gaat. Links van ons een diepe afgrond, geen foutjes maken met sturen! Omdat het hier zo vochtig is lijkt het wel een soort oerwoud. Planten die bij ons alleen in de huiskamer groeien vormen hier een bos. Na heel wat kilometers trail komen we door dorpjes en rijden we door hele smalle rode donkere canyons, geen tijd voor foto’s, gewoon laten lopen die bike! Bij het dorp Ouirgane komen we in een prachtig rood landschap, door het water zijn er mooie canyons uitgesleten. Het lijkt op de witte formaties uit onze pyreneeentocht, maar dan rood. Met volle teugen genieten we van de trails in deze hete omgeving. Daarna volgt nog een stuk door een dennenbos waarna we in een dennenbos naast een riviertje met flink uitgesleten oevers van onze vers bereide lunch genieten. Het is heerlijk koel onder de bomen. Daarna gaat de rit verder naar de stuwdam van Ouirgane. Eerst een kleinere dam opgebouwd uit een enorme berg stenen, en daarna de werkelijke stuwdam waar elektriciteit wordt opgewekt. Na de dam gaat er een kleine paadje in de bergwand omhoog. Deze volgen we, met een super uitzicht op de dam.Daarna blijft het paadje op hoogte en rijden we in de uitlopers van de Atlas, voelt heel woestijnachtig aan. Alles is droog en het is ontzettend heet. In de rivierbedding staat een halve brug. Onderlangs rijden we door de rivier om vervolgens uit het dal te klimmen via jeep-trails in de verzengende hitte. Het is heel erg kaal hier, met alleen maar dorre akkers. Dan wordt het groener en slaan we een achteraf weggetje in. Na een kilometer staan we voor ons vakantiepark: Couleurs Berberes. Ooit was dit een prachtig vakantieoord, maar je ziet dat er wat achterstallig onderhoud is. Het zwembad en de entree is nog prachtig. Wij overnachten in een Berber tent (met airco!). Er staan zo’n 40 tenten in een cirkel rond een vuurpit en een mooi aangelegde tuin. De bedden in de tent zijn perfect, al had Hugo in de andere tent wat last van beestjes. Na een heerlijke douche nemen we onze stek in bij het zwembad. Je kunt zelf kayakken in het zwembad! Uit de bar schalt opeens house muziek van de jaren 90. Speciaal voor ons zeker. Bier kost 5 euro per blikje, voor deze keer doen we dat dan maar. Vanavond wordt er voor ons gekookt via het resort. Het wordt een Tagine met Kip. Ook dat smaakte prima, maar nog net niet zo goed als die van Hassan!

Dag 5, Imi Ourmer - Imidal

Na een goede nacht gaan de bikes op de jeep om ons naar de startlocatie te brengen. We rijden terug de bergen in. Onderweg weer mooie uitzichten over dorpjes. Als de weg het dal in gaat vraagt Jamal of we al willen biken, beter nog iets hoger afzetten antwoorden we... Dan houd het asfalt op, bij een brug in een klein dorpje genaamd Imi Ourmer, worden we eruit gezet. Van hieruit volgen we het pad verder omhoog door het dorp "Sinkte", waarna het al snel een paadje wordt. In het begin heel technisch maar net te rijden. Volledige buiten adem komen Hugo en ik na een kilometer tot de conclusie dat het toch beter is om te lopen. We zitten weer in een soort rivierbedding waar een pad doorheen kronkelt. Als we de pas bereiken waait het zo hard dat Hugo's bike door de wind wordt opgetild en bijna naar beneden gaat. Bij een flinke windvlaag kun je met een sprong in de lucht even zweven. Dat wordt nog leuk zometeen als we die paadjes daarginds (langs stijle wanden) moeten rijden. Veel te gevaarlijk! Gelukkig is de wind snel verdwenen als we iets lager komen. Mooie trails tegen de bergwand, niet steil maar wel erg leuk. We rijden kilometers lang door rivierbeddingen en kleine paadjes. Totdat we bij een paar huizen komen waar onze gids vorig jaar thee gedronken heeft bij een bejaard stel. Dat gaan we weer doen. Ze wonen in een traditioneel lemen huisje en verwelkomen ons hartelijk. We mogen plaatsnemen in hun huiskamer en krijgen brood en thee aangeboden. Aan het plafond de welbekende spaarlamp (dat zie je hier gewoon overal!). Een oud mannetje komt bij ons zitten, keurig gekleed, maar met nog maar 2 voortanden. Het vrouwtje komt ons laten zien van welke plant ze thee trekt. Een andere vrouw vraagt of we aspirines hebben die hier blijkbaar nogal schaars zijn. We geven ze een paar strips. Na wat geld achtergelaten te hebben rijden we via paadjes verder naar het dorpje aan de overkant van de kloof. Het pad gaat via een tunneltje door de huizen heen. Aan de andere kant volgt weer een mooie afdaling die uitkomt in een droge rivierbedding. Ook deze volgen we weer voor enkele kilometers. Ik merk dat mijn achterband leger raakt, alweer lek! Deze keer een doorn. Dat is zo weer gerepareerd. Onze weg zoekend door de bedding over de vele stenen. Een heerlijke bezigheid! We nemen een pad dat een stukje omhoog gaat en dan een hele mooie lange technische trail op hoogte. Soms net wel, dan weer net niet te fietsen. Perfect voor ons dus! Helaas komt aan alles eind, dus ook aan deze vallei. Daar staat Jamal en Hassan alweer bij een brug over de rivier. Wij kunnen onder een grote boom plaatsnemen op de matjes en wachten op alweer een nieuwe variant op de Tagine. Dit is tevens ook het einde van onze fietsdag.

Met de fietsen op de jeep rijden we naar Auberge Chez Momo II in Ouirgane. Aan het stuwmeer waar we al eerder langsgekomen zijn. Dit is echt de top-of-the-bill onderkomen! Een zwembad, enorm mooi aangelegde tuinen, vol met antiek. Overal waar je maar kijkt is het prachtig. Vanaf het

dakterras een mega uitzicht over de bergen en het meer rondom. Overal bloemen en groen. Ook onze kamer in een soort buitenverblijven in de tuin is helemaal perfect. (en dat voor 60 euro per nacht). Het eten 's avonds is ook perfect. We mogen kiezen van het menu. Uiteraard weer Tagine. Ze hebben zelfs wijn (In Marokko is alcohol erg schaars en duur!). Helaas is het weer heiig als de zonder onder is, waardoor we de zo gehoopte sterrenhemel niet kunnen zien vanaf het dakterras.

Dag 6, off-camber trail

Na een goed ontbijt gaan de bikes weer op het dak van de auto voor helaas alweer onze laatste bike-dag. Jamal beloofd ons nog een mooie route. Onderweg komen we langs het vakantieoord van Richard Branson (Virgin) waar je kunt verblijven voor minstens 1000 euro per nacht, maar dan heb je ook en heli platform tot je beschikking. Aangekomen op de pas moeten we nog een sjotterweg volgen met onze bikes. Opeens staat Rachid stil. Zijn complete achterwiel is een hoepel. Alle spaken zitten zo los dat ze met de hand aangedraaid kunnen worden. Sigi probeert zo goed als het gaat de boel weer aan te draaien met een spaaksleutel. Voorzichtig verder rijden en in Marrakech laten richten zegt hij. Ik vraag me af of Rachid dat begrepen heeft... Opeens slaan we linksaf een mini-paadje in. Die Rachid kent echt wel goed de weg hier. Na 10 minuten wandelen staan we op de top. Een soort mijnsteen achtige ondergrond met vast gesteente. We knallen omlaag, genietend van de omgeving. Het pad gaat steil een dalletje in met een hangbrug, niet overheen te fietsen, veel te wiebelig. Enkele kinderen volgens ons zodra we door hun dorp omhoog klauteren. We geven ze onze laatste repen. Weer boven aangekomen gaat het pad killometers lang langs de berg, af en toe is het pad net zo breed als je wiel en moet je enorm oppassen om niet weg te glijden langs de steile hellingen. Dan volgen er enkele flow-stukken. De begroeiing wordt dichter naarmate we lager komen. We kijken uit over een mini-grand canyon met aan de overkant weer een luxe vakantie resort (Les Terres d'Amanar). Over snelle shotter wegen een als laatste een stukje asfalt komen we aan bij ons eindpunt. Langs de kant van de weg onder een paar bomen genieten we van onze laatste middagmaal gemaakt door onze Hassan. Nog een uurtje rijden in de Jeep terug naar Marrakech, waar we deze keer een hotel hebben pal in het oude

centrum. We moeten goed onthouden hoe we door de steegjes lopen, want morgenvroeg om 7.00u pikt Jamal ons op bij het Franse cafe op het centrale plein. Zo'n 10 minuten van ons hotel.

's Avonds (het is vrijdag, wat voor moslims de zondag is) gaan we de stad nog eens in. Een verkoper spreekt mij aan, hij wil mijn zonnebril hebben. Ik zeg, geen probleem, wil ik wel jou tulband. (Ik had een nep-oakley van 1.50 euro). Vakkundig krijg ik een tulband aangemeten, maar ondertussen worden Hugo en Edwin ook bewerkt door de verkoper. Edwin koopt een hangertje voor 10 euro. De verkoper wil mijn zonnebril toch niet en zegt dat ik de tulband mag houden. Dat doe ik echter niet en bedank hem vriendelijk. Snel vluchten we weg, want de sfeer is nogal raar daar. Sigi weet nog wel een leuk restaurantje aan een steegje. Je kunt er haast geen adem halen door de vele uitlaatgassen van de brommertjes. Het is continu ook een luid kabaal. Het eten is echter uitstekend. Voor een 3-gangen diner met 6 man betalen we slechts 60 euro... Als het donker is gaan we nog maar eens naar het centrale plein. Hier is het nu een gekkenhuis. Overal wordt muziek gemaakt of spellen gespeeld. In het midden staan een tiental eetkramen met barbecues waar de vlammen hoog uit opslaan. Hoge bergen groenten en geitekoppen liggen klaar voor de hongerigen. Het is haast niet te doen om door dit straatje te wandelen, Om de 2 meter worden we aangesproken door soms agressieve verkopers. Eentje wilde zelfs bijna ruzie met Hugo, omdat we volgens hem niet door het straatje mochten als we toch al net gegeten hadden. Snel lopen we door terug naar ons hotel voor de laatste nacht.

Vertrek

We zijn ruim voor 7.00u op de afgesproken plek waar Jamal al op ons staat te wachten. Binnen enkele minuten staan we alweer op het vliegveld, waar ons nu de uitdaging wacht om de fietsen weer het land uit te krijgen. De fietsdoos van Nico is veel te groot en past niet door de scanner bij de ingang van de terminal. Hij moet wachten op de explosieven hond, en daarna nog eens op de narcotica hond. Na een half uurtje is alles goedgekeurd en kunnen we door naar de incheck balie. Ook hier past de doos niet op de band... We worden naar een hoekje gedirigeerd waar we voor een gesloten luik geduldig wachten. Ook hier komt na een kwartiertje weer iemand opdagen. Als we door het luik kijken, blijkt het daar een grote bouwput te zijn. Zo mooi als het vliegveld van voren is, zo slecht ziet het erachter uit.
Volgende stap: douane. Alweer moeten we een briefje invullen, waar we maar het zelfde hotel invullen wat we op de inreis gedaan hebben. Wie weet controleren ze dat wel. Na dik een uur in de rij voor de douane zijn we alleen door. We hebben nog 30 minuten voor een kopje koffie voordat we terugvliegen naar Europa.

Terugkijkend op een hele mooie reis die vooral in het teken stond van het rijden van vette trails en het opsnuiven van de Marokkaanse cultuur en gastronomie. Ik kan het iedereen aanbevelen. En oh ja, neem altijd even een pen mee in je handbagage...
Rachid sturen we wat reserve onderdelen op die we nog over hebben, we denken dat hij daar vast wel blij mee gaat zijn!

Hugo, Nico, Vincent, Edwin en Sigi.

Special thanks to Sigi to arrange the whole trip: magic-bike-lapalma.com